

ΕΝΑ ΣΥΝΤΟΜΟ ΣΧΟΛΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΟΙΝΔΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Αστέρης Χουλιάρης, Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης
και Διεθνών Σχέσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Διθυραμβικά ήταν τα σχόλια για την επίσημη επίσκεψη του Ναρέντρα Μόντι στην Αθήνα, του πρώτου ινδού πρωθυπουργού που επισκέπτεται την Ελλάδα μετά το 1983 – τη χρονιά που ήλθε στην Ελλάδα η Ίντιρα Γκάντι. Είναι κολακευτικό όταν η μικρή μας χώρα προσελκύει το ενδιαφέρον μιας αναδυόμενης υπερδύναμης.

Το ερώτημα όμως είναι το τι επιτυγχάνουν οι επίσημες επισκέψεις. Στα 40 χρόνια που μεσολάβησαν από την επίσκεψη Γκάντι, δύο ινδοί πρόεδροι έχουν επισκεφθεί την Ελλάδα (2007 και 2018) ενώ τρεις έλληνες πρωθυπουργοί (Σημίτης το 2001, Καραμανλής το 2008 και Παπανδρέου το 2010) έχουν επισκεφθεί το Νέο Δελχί. Μάλιστα τα τελευταία 10-15 χρόνια ταξίδεψαν με επίσημη ιδιότητα στην Ινδία αρκετοί έλληνες υπουργοί εξωτερικών, υπουργοί οικονομικών και υπουργοί άμυνας. Μπορεί η επίσκεψη Μόντι να είναι το επιστέγασμα αυτών των προσπαθειών. Ωστόσο το ζήτημα είναι το τι έχουμε πετύχει όλα αυτά τα χρόνια.

Αν τα κίνητρα της προσέγγισής μας με την Ινδία είναι οικονομικά, στην πράξη έχουμε επιτύχει ελάχιστα. Παρά το γεγονός ότι έχουμε συμφωνία αποφυγής της διπλής φορολογίας από το 1964, οι αμοιβαίες επενδύσεις είναι ασήμαντες και το εμπόριο ελάχιστο (οι εξαγωγές μας στην Ινδία ανέρχονται μόλις στο 0,3% του συνόλου) και το ισοζύγιο είναι έντονα αρνητικό (εις βάρος μας). Επομένως οι υποσχέσεις για «διπλασιασμό των εμπορικών συναλλαγών στην επόμενη τετραετία» κάθε άλλο παρά φιλόδοξο στόχο αποτελούν.

Αν από την άλλη πλευρά τα κίνητρά μας είναι γεωπολιτικά (όπως η εξισορρόπηση της Τουρκίας) έχουν γίνει προσπάθειες με κοινές αερο-ναυτικές ασκήσεις και συνεργασίες αμυντικών βιομηχανιών – ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Αξίζει όμως τον κόπο να ρίξει κανείς μια ματιά στις ινδο-τουρκικές σχέσεις (που έχουν ενισχυθεί σημαντικά στα πλαίσια της πολιτικής Look West που ακολουθεί η κυβέρνηση Μόντι). Το ινδο-τουρκικό εμπόριο έχει εκτοξευθεί από 240 εκατομμύρια δολάρια το 1995 σε πάνω από 10

δισεκατομμύρια το 2021. Σε απόλυτα νούμερα είναι 80 φορές μεγαλύτερο από το ινδο-ελληνικό και πλήθος από ινδικές επιχειρήσεις έχουν επενδύσει εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια στην Τουρκία (στην Ελλάδα ουσιαστικά η μοναδική παρουσία ινδικής εταιρίας είναι στο υπό κατασκευή νέο αεροδρόμιο Ηρακλείου).

Τελικά χρειάζεται να μελετήσουμε περισσότερο τα δεδομένα. Αυτά θα μας βοηθήσουν όχι μόνο να κατανοήσουμε καλύτερα τις δυνατότητές μας αλλά και να σχεδιάσουμε αποτελεσματικότερα τις εθνικές μας προτεραιότητες.